

Förenklingsrådets årsrapport 2024

Förenklingsrådet

Förord

Arbetet med att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader är angeläget och prioriterat från både regeringen och EU-kommissionen för att främja konkurrenskraft, innovation och nya affärsmodeller. De senaste åren har flera komplexa regelverk tillkommit som är svåra att tillämpa och som ibland överimplementeras, vilket får stora konsekvenser för företagen och i förlängningen Sveriges konkurrenskraft. Behovet av att effektivt kunna arbeta med att omsätta förenklingsförslag till konkreta regelförenklingar har lyfts i flera sammanhang, och det finns en bred politisk enighet i frågan. Genom inrättandet av Förenklingsrådet har en central pusselbit kommit på plats i det svenska regelförenklingsarbetet, och rådets ledamöter och medarbetare har med stort allvar och engagemang tagit sig an det viktiga uppdraget.

2024 har varit ett uppstartsår för Förenklingsrådet, och det dryga halvår som rådet existerat har präglats av att etablera verksamheten och bygga en robust struktur som ger rådet rätt förutsättningar och verktyg för att kunna framgångsrikt omhänderta sitt uppdrag. Verksamheten är komplex och saknar i stora delar tidigare motsvarighet i Sverige, vilket innebär utmaningar utifrån flera centrala aspekter såsom kompetensförsörjning, urvals- och prioriteringskriterier, kvalitetsavvägningar, förankring och kommunikation. Att rådet trots utmaningarna har kommit så långt i sin etablering är till stor del ett resultat av det kompetenta stöd som tillhandahållits av Tillväxtverket, men även av de konsulter som myndigheten upphandlat.

Förväntningarna på Förenklingsrådet är höga både från regeringen och näringslivet, och trots begränsade resurser har rådet varit angeläget om att parallellt med etableringen påbörja utredningen av ett antal förenklingsförslag. Arbetet med konkreta förenklingsförslag har varit viktigt för att testa hypoteser kring metoder och arbetssätt, men har även inneburit att Förenklingsrådet redan under våren 2025 kan lämna sitt första förenklingsförslag till regeringen.

Förenklingsrådet ser med stor tillförsikt fram emot det fortsatta arbetet med att förenkla för Sveriges företag, och att under 2025 få samtliga förutsättningar på plats för att effektivt och målinriktat kunna bedriva vår verksamhet.

Kristina Alsér

Ordförande Förenklingsrådet

Innehåll

Förord	1
1 Inledning	3
2 Bakgrund	3
2.1 Beslut om att inrätta Förenklingsrådet.....	3
2.2 Förenklingsrådets uppdrag	3
2.3 Förenklingsrådets sammansättning	3
3 Årets resultat	4
3.1 Etablering av Förenklingsrådet	4
3.2 Hantering av Förenklingsförslag	5
3.2.1 Inkomna förenklingsförslag	5
3.2.2 Fördjupat arbete med förenklingsförslag.....	7
4 Övergripande prioriteringar framåt	8

1 Inledning

Enligt förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket (hädanefter "Tillväxtverkets instruktion") ska Förenklingsrådet varje år lämna en skriftlig rapport till regeringen med en redovisning av resultat och slutsatser av föregående års uppgifter samt de överväganden som legat till grund för de förslag som har lämnats och andra relevanta överväganden.

Genom denna rapport redovisar härmed Förenklingsrådet resultatet av 2024 års verksamhet. Då Förenklingsrådet under 2024 varit under etablering är rapporten något nerskalad och har sitt huvudsakliga fokus på resultatet av själva etableringen. Eftersom inga förslag på förenklingsåtgärder ännu lämnats till regeringen vid utgången av 2024 redogörs inte närmare för de överväganden som legat till grund för lämnade förslag. Däremot ges en enklare redogörelse över inkomna förslag och de förslag till förenklingsåtgärder som Förenklingsrådet hittills valt att arbeta mer fördjupat med.

Årsrapporten har beslutats av Förenklingsrådet på sammanträde 14 februari 2025.

2 Bakgrund

2.1 Beslut om att inrätta Förenklingsrådet

Den 11 april 2024 fattade regeringen beslut om att inrätta Förenklingsrådet som ett självständigt beslutsorgan på Tillväxtverket genom ett tillägg i myndighetens instruktion. Syftet med rådets arbete är att minska företagens regelbörda, administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader som uppstår för företagen till följd av regler. Regeringen utsåg de första ledamöterna till Förenklingsrådet i juni 2024, varpå rådet blev beslutsfört och kunde påbörja sin verksamhet.

2.2 Förenklingsrådets uppdrag

Enligt Tillväxtverkets instruktion ska Förenklingsrådet:

- inhämta, ta emot och analysera förslag på förenklingsåtgärder (hädanefter "förenklingsförslag") från näringslivet och andra intressenter,
- identifiera och analysera områden av särskilt intresse för näringslivet ur ett förenklingsperspektiv,
- inom identifierade områden lämna välmotiverade, konkreta och genomarbetade förslag till regeringen på förenklingsåtgärder som minskar företagens regelbörda och administrativa kostnader eller på annat sätt underlättar för företag att följa befintliga regelverk,
- tillgängliggöra sina förslag på en webbplats, och
- varje år lämna en skriftlig rapport till regeringen med en redovisning av resultat och slutsatser av föregående års uppgifter samt de överväganden som legat till grund för de förslag som har lämnats och andra relevanta överväganden.

2.3 Förenklingsrådets sammansättning

Förenklingsrådet ska bestå av högst en ordförande och fyra övriga ledamöter. För de senare ska det finnas ersättare.

Förenklingsrådet bestod vid utgången av 2024 av följande ledamöter och ersättare.

- Kristina Alsér, ordförande
- Christer Östlund, ledamot
- Erik Östman, ledamot
- Andrea Femrell, ersättare

Förenklingsrådet har haft sex sammanträden under 2024.

3 Årets resultat

3.1 Etablering av Förenklingsrådet

Under 2024 har primärt fokus varit etablering av Förenklingsrådet och att skapa förutsättningar för rådet att så snabbt som möjligt kunna påbörja den mer operativa kärnverksamheten kopplat till hantering av förenklingsförslag. Samtidigt har det varit viktigt att säkerställa att den struktur som byggs upp för Förenklingsrådets arbete är långsiktigt hållbar och skapar goda förutsättningar för att bedriva verksamheten med effektivitet och kvalitet i enlighet med uppdragsgivarens intentioner.

Den 10 juni 2024 fattade Tillväxtverkets generaldirektör beslut om en organisationsförändring på avdelning Förenklingsrådet där en ny enhet, Enklare företagande, inrättades. Den nya enhetens huvudsakliga syfte är att ge stöd till Förenklingsrådet, men även andra uppdrag eller uppgifter med tillhörande finansiering och med koppling till frågorna kan i förlängningen komma att fördelas till enheten. Utifrån förstärkningen av myndighetens anslag med 10 mnkr har enheten dimensionerats till ca 8 tjänster inklusive enhetschef.

Under sommaren påbörjades ett arbete med rekrytering av enhetschef samt förenklingsstrateger för att bemanna enheten. Rekryteringen avslutades under hösten med beslut om anställning av enhetschef och en förenklingsstrateg. I januari 2025 bestod enhetens bemanning av enhetschef, två ordinarie förenklingsstrateger samt två inlånade tjänster på deltid inom verksamhetsutveckling och webb. Utöver detta har flertalet resurser från andra delar av Tillväxtverket, bland annat från stödverksamheten kopplat till it, kommunikation och administration, bidragit aktivt i etableringen och i det operativa arbetet.

Förutom anställd personal har Tillväxtverket under etableringen upphandlat konsulter för att ge stöd i såväl etableringen av Förenklingsrådet som det operativa arbetet med förenklingsförslag. Konsulterna har gett stöd till arbetet under 2024 i olika former, huvudsakligen kopplat till verksamhetsutveckling, kommunikation samt konsekvensutredning av förenklingsförslag.

Inom ramen för etableringen har det med stöd av konsulter bedrivits ett arbete med att bygga upp en struktur och ta fram processer och rutiner för hantering av Förenklingsrådets uppdrag. Arbetet har resulterat i en grund för Förenklingsrådet att bygga vidare på vad gäller bland annat mottagande av förenklingsförslag, urval och prioritering av förslag utifrån olika kriterier, konsekvensutredning och kvalitetssäkring samt uppföljning och kommunikation. Konstruktionen med Förenklingsrådet som ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket har även föranlett behov av visst utredningsarbete kring processer och formalia för beslutsfattande.

Förenklingsrådet har genomfört ett antal kommunikationsinsatser under året. Bland annat har en enklare webbsida tagits fram inom ramen för Tillväxtverkets webbplats, med grundläggande information om Förenklingsrådets verksamhet. Denna sida har haft ca 900 unika besökare under den tid den varit publicerad under 2024. På sidan finns även sedan januari 2025 möjlighet att lämna förenklingsförslag via ett särskilt formulär. Arbeta med att ta fram en fristående webbplats samt en logotyp och visuell identitet för Förenklingsrådet har påbörjats.

Förenklingsrådet är en del av en bredare satsning från regeringens sida inom förenklingsområdet, och under 2024 har kontakter etablerats med både Implementeringsrådet och Regelrådet för att bland annat utbyta information och erfarenheter. Förenklingsrådets ledamöter och medarbetare vid Tillväxtverket har fört dialog med myndigheter, näringslivsorganisationer och enskilda företagare, både som en del i en bredare kunskapsspridning och nätverksbyggande, och som en del i hanteringen av enskilda förenklingsförslag.

Avslutningsvis bör även nämnas att Förenklingsrådet under 2024 har etablerat ett samarbete med forskare i nationalekonomi för att få akademiskt stöd i arbetet med att ta fram modeller och kriterier för prioritering och konsekvensutredning, särskilt vad gäller ett strukturerat förhållningssätt till mer komplexa aspekter såsom bedömning av förslagets effekter på samhällsekonomi och konkurrenskraft.

3.2 Hantering av Förenklingsförslag

3.2.1 Inkomna förenklingsförslag

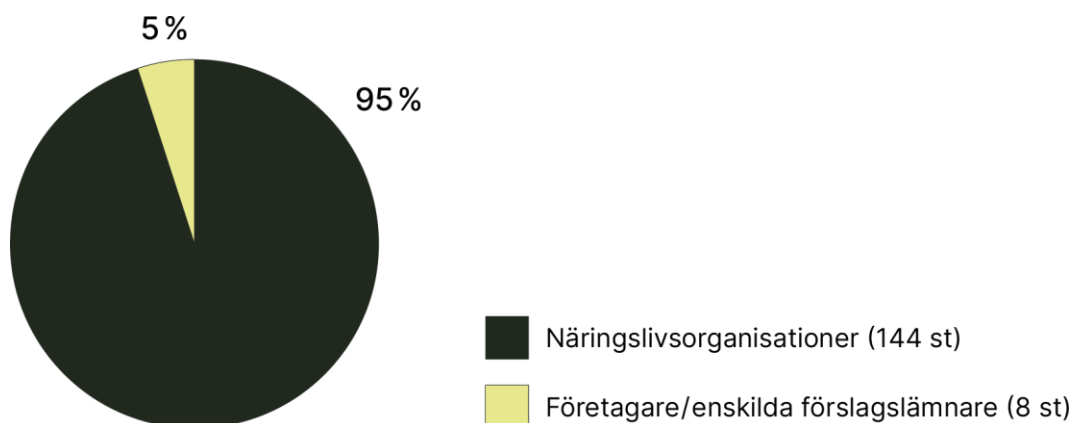
Trots att Förenklingsrådet har varit under etablering 2024 så har det redan inkommit ett betydande antal förenklingsförslag och förfrågningar om möten för att diskutera förenklingsfrågor. I kontakter med näringslivsorganisationer, enskilda företagare och myndigheter så framkommer det att förväntningarna är höga på att Förenklingsrådet ska driva förenklingsförslag vidare och flera näringslivsorganisationer har sedan tidigare samlat på sig ett antal förenklingsförslag som de förmedlat vidare till Förenklingsrådet.

En tidigt identifierad utmaning i arbetet med att hantera inkomna förenklingsförslag har varit att flera av de lämnade förslagen enbart är beskrivna på en övergripande nivå. Ibland kan förslagen i sin helhet bestå av en eller två meningar, ofta med fokus på en övergripande problemställning och sällan med mer konkreta förslag på hur regelverket i fråga bör förändras. Detta gör det svårt att behandla de inkomna förslagen och i vissa fall kan det till och med vara svårt att förstå om det överhuvudtaget är fråga om ett konkret förenklingsförslag eller om det snarare handlar om mer generella utmaningar kopplat till företagets regelbörda inom ett visst område. Som ett led i arbetet med att höja kvaliteten i inlämnade förenklingsförslag har Förenklingsrådet tagit fram ett formulär som publicerats på rådets webbplats. Formuläret ger förslagslämnaren vägledning kring vilka aspekter som bör vara belysta i förslaget för att underlätta för Förenklingsrådet att bearbeta förslaget vidare.

Med reservation för ovanstående följer här en kortare sammanställning av de totalt 152 förslag som inkommit per 31 december 2024. De siffror som redovisas bör tolkas med försiktighet då

antalet förslag kan komma att revideras i takt med att de bearbetas och förfinas i dialog med bland annat förslagslämnarna själva.

Fördelning av inkomna förslag per typ av förslagslämnare

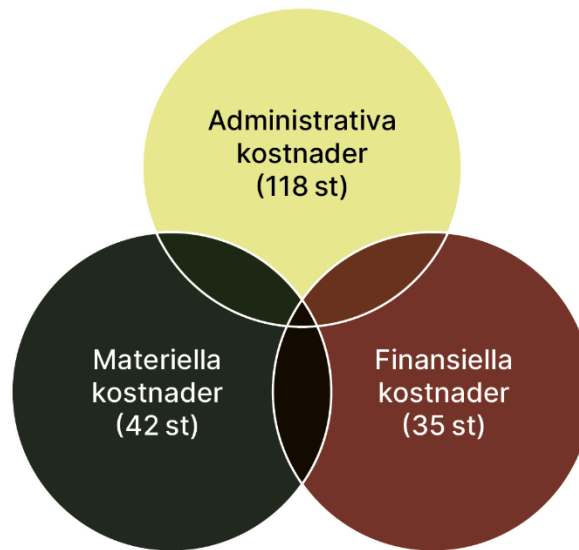
Huvudparten av de inkomna förslagen (144 st) har lämnats in av olika näringslivsorganisationer, där bland annat Hushållningssällskapet och Näringslivets regelnämnd (NNR) stått för en stor del av totalen. Enbart 8 förslag har lämnats in av företagare eller enskilda förslagslämnare.

Fördelning av inkomna förslag per bransch/område som påverkas av förslaget

Påverkad bransch/område	Antal förslag (st)	Andel (%)
Alla branscher/områden	49	32 %
Jordbruk	46	30 %
Jordbruk – djurhållning	34	22 %
Sjöfart	8	5 %
Bygg	7	5 %
Restaurang	3	2 %
Transport	3	2 %
Finans	1	1 %
Försvar	1	1 %
Total	152	

Ca 32% av de inkomna förslagen har potentiell bäring på samtliga branscher/områden och rör exempelvis frågor såsom skattelagstiftning, avfallshantering eller rapportering till myndigheter. Att en stor andel av förslagen rör jordbruksområdet har sin förklaring i att näringslivsorganisationer som representerar jordbruksbranschen har lämnat en stor andel av det totala antalet inkomna förenklingsförslag.

Fördelning av inkomna förslag per typ av kostnader

De flesta förenklingsförslagen rör regelbördor som hänför sig främst till administrativa kostnader. Med administrativa kostnader avses främst den tid som en resurs behöver lägga på de krav som nuvarande lagstiftning innebär, t.ex. ifyllande av blanketter, hantering av dokumentation och rapporteringskrav. Flera av förslagen rör dock även regelbördor som hänför sig till materiella och/eller finansiella kostnader. I ett fåtal fall rör förenklingsförslagen regelbördor inom samtliga kostnadstyper. Materiella kostnader omfattar aktiviteter/kostnader som inte är att klassificera som administrativa men som är en konsekvens av lagstiftningen, t.ex. ökade service-, utbildnings-, transport- eller it-kostnader till följd av regelkrav. Finansiella kostnader relaterar till företagets finansiering och omfattar bland annat räntekostnader, skatteutgifter, uteblivna investeringar och olika former av avgifter.

3.2.2 Fördjupat arbete med förenklingsförslag

Som en del i etableringen har Förenklingsrådet valt att arbeta med några få utvalda förenklingsförslag för att testa hypoteser kring arbetssätt och metodik i utredningsarbetet. De förenklingsförslag som Förenklingsrådet arbetat mer fördjupat med under 2024 är följande:

- Ändringar av kravet i 2 kap. 17 § Mervärdesskattelagen (2023:200) på att lastbilar med en totalvikt under 3500 kg (lätta lastbilar) ska ha en förarhytt som utgör en separat karosserienhet för att kunna medges momsavdrag.
- Ändringar av kravet i 8 kap. 15 § Alkohollagen (2010:1622) om att serveringstillstånd för alkohol endast får meddelas om serveringsstället har ett kök för allsidig matlagning och tillhandahåller lagad mat.
- Ändringar i Avfallsförordningen (2020:614) avseende kravet på rapportering av farligt avfall till avfallsregistret.
- Ändringar i 2 kap. Yrkestrafiklagen (2012:210) avseende kravet på yrkestrafiktillstånd för fordon under 3500 kg.

Arbetet med att ta fram kriterier för urval och prioritering av förenklingsförslag har påbörjats under 2024 men frågan är komplex och kommer att kräva fortsatt fördjupning under det kommande året.

En central frågeställning i arbetet med testfallen har varit vad formuleringen i Tillväxtverkets instruktion om att lämna *välmotiverade, konkreta och genomarbetade förslag* innebär i termer av

vilket djup och bredd som utredningen av enskilda förenklingsförslag behöver omfatta. Här har Förenklingsrådet, efter dialog med regeringen, förstått det som att utgångspunkten för de förslag som lämnas ska vara att de ska kunna remitteras av regeringen och i förlängningen ligga till grund för en eventuell lagrådsremiss utan behov av kompletterande utredning, dvs. samma krav som i grunden ställs på betänkanden som lämnas av en statlig offentlig utredning. Att på djupet utreda olika aspekter av företagens regelbörda och administrativa kostnader är en naturlig del av Förenklingsrådets arbete med förslag men att på samma djup utreda olika målkonflikter och eventuell påverkan på berättigade skyddsintressen kopplat till den regel som är grunden för regelbördan ställer krav på expertkompetens inom flera olika branscher och rättsområden. Bara i de fyra inledande förenklingsförslag som Förenklingsrådet påbörjat arbete med framkommer behov av expertkompetens inom områdena mervärdesskattelagstiftning, alkohollagstiftning och folkhälsa, lagar och regler om avfall (bland annat miljöbalken och avfallsförordningen) samt trafik- och transportlagstiftning. Detta innebär en begränsning i antalet förenklingsförslag som Förenklingsrådet kan utreda och lämna till regeringen under ett verksamhetsår och ställer höga krav på Förenklingsrådets förmåga att knyta till sig expertkompetens från andra myndigheter och aktörer med anknytning till sakfrågan. För att kunna hantera fler förenklingsförslag och möta de stora förväntningar som finns från näringsliv och enskilda företag, ser Förenklingsrådet behov av att kunna arbeta på flera olika sätt med förenklingsförslagen. Detta kan exempelvis ske genom att Förenklingsrådet hänskjuter vissa förenklingsförslag för fortsatt hantering till myndigheter med särskilt ansvar för regelområdet, eller genom att rekommendera kompletterande utredningsinsatser från regeringens sida, till exempel vad gäller mer komplexa regelområden där det finns behov av en större helhetssyn eller specialiserad kompetens.

Den nya förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar trädde i kraft under våren 2024 och en viktig del i Förenklingsrådets inledande arbete med förenklingsförslagen har även varit att sätta sig in i den nya regleringen och utveckla arbetssätt för att säkerställa att konsekvenser belyses på ett bra sätt i utredningsarbetet.

4 Övergripande prioriteringar framåt

Såsom nämnts tidigare har Förenklingsrådet primärt haft fokus på etablering under 2024 och även om etableringen kommer att fortsätta under 2025 har Förenklingsrådet som tydlig målsättning att fokusera på att omhänderta och arbeta med förenklingsförslag.

Nedan följer en kort sammanställning av några av de insatser som Förenklingsrådet kommer att arbeta med under 2025.

- Utredning av prioriterade förenklingsförslag.
- Fortsatt uppbyggnad av stödfunktionen på Tillväxtverket, genom bland annat rekrytering av personal, kompetensutveckling och utveckling av administrativa stödprocesser.
- Fortsatt arbete med att ta fram processer och strukturer för hantering, prioritering, kvalitetssäkring, kommunikation och uppföljning av förenklingsförslag.
- Fortsatt arbete med att ta fram processer för att identifiera och analysera områden av särskilt intresse för näringslivet ur ett förenklingsperspektiv.
- Framtagande av egen fristående webbplats för Förenklingsrådet.
- Dialog och nätverksbyggande med centrala aktörer såsom näringslivsorganisationer och myndigheter samt Implementeringsrådet och Regelrådet.
- Kunskapsuppbyggnad både internt och externt om reglers effekter och best practice vad gäller förenkling av befintliga regelverk.

Stockholm, 2025-02-14
Rapportnummer: 0497
Digital ISBN: 978-91-89730-89-2
Diarienummer: FR 2025-3

Har du frågor om den här publikationen, kontakta: Nils Fjelkegård
Telefon, växel 08-681 91 00